

Balink: boeren, boden en herbergiers

9.D. 21-06-1997

Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen. 0543 472503

De naam Balink wordt in 1506 het eerst genoemd in het Hofboek van Miste en Ahave en luidt dan Bodelijnck. De naam zou afgeleid zijn van bode en nog tot in de vorige eeuw was er in de familie zo'n bode, die wekelijks een wagen vol goederen en een tas vol geld van Winterswijk naar Amsterdam en omgekeerd bracht. De bodetas en het kwitantieboekje zijn nog te zien in museum Freriks. De naam veranderde via Bolijnck, Beulink en Baelink in Balink.

Balink heeft in Winterswijk een bekende klank. De familie bezat in Winterswijk drie hotels: de bekende cafeboerderij Boer Balink in Dorpstraat, hotel De Kroon (hoek Markt-Meddosestraat) en hotel De Klomp (Markt) en had veel grondbezit. Hieraan herinnert ook de naam van het kerkelijk centrum Balinkes. De Balinkes was een groot stuk grond, begin jaren '30 aangekocht door de gemeente, waarop onder andere gemeentehuis en postkantoor werden gebouwd. De Kroon was tot 1889 bezit van de familie Balink. De Klomp en de Kroon werden allebei in 1969 gesloopt. De genoemde bodedienst werd om beurten verricht door Balink van de Klomp en Balink van de Kroon. Uit voorzorg tegen overvallen ging een grote hond mee.

Boer Balink aan de Gasthuisstraat in Winterswijk rond 1900, kort nadat het hotel dit aanzicht had gekregen. Links het oorspronkelijke boerderijgedeelte (Foto B.J. Rengerink)

Toen de bootdienst Amsterdam-Harderwijk er kwam reden de Balinks tot aan Harderwijk.

Destamboom begint bij Albert Balink, zoon van Berend Balink, in 1683 gehuwd met Elske Wiegerink. Op de 'bakermat' Boer Balink bleef de familienaam gehandhaafd, doordat hun dochter Anna Mechteld Balink, in 1715 gehuwd met Theunis Sevink, de kinderen als Balink lieten dopen. Hier zien we de drie hoteltakken ontstaan.

Zoon Tobias Balink, geboren 1717, trouwde in 1742 met Janna Tankink. Hun zoon Aalbert, gehuwd met Janna ten Have, kwam op de Kroon. Een andere zoon, Derk, gehuwd met Job. Jacoba Garverdink, werd herbergier op de Klomp.

Van Aalbert (de Kroon) stamt Ben Balink af, de in 1978 overleden echtgenoot van Annie Balink-Huethorst uit Doetinchem. Zij stelde de gegevens voor dit artikel

beschikbaar, ook afkomstig van C. Schut en L. Brockötter uit Winterswijk. Ben zijn moeder had een juwelierszaak aan de Misterstraat, zijn vader had in hetzelfde pand een pijpenhandel en kapperszaak. Nu is dit het kantoor van Tubantia en Gelders Dagblad. Als wees werd Ben op dertienjarige leeftijd liefdevol opgenomen door zijn oom en tante Bolwerk-Brusing in de Dinxperlose Heurne, in het oudershuis van zijn moeder.

De Balinks bleven bij de reformatie in 1597 als een van de weinige families in Winterswijk katholiek. Op zolder van Boer Balink was een schoolkerk waar in het geheim missen werden gelezen. Rond 1719 deden boze gereformeerden onder leiding van hun predikant een inval om een eind te maken aan de 'paapse stoutigheden'. De monnik van Zwilbroek, die de mis las, werd in het stro op zolder gevonden en meegenomen, maar

na overlevering aan de drost in Bredevoort meteen weer losgelaten. Bij de afbraak bleek er nog een verborgen deurtje naar een ruimte onder het schuine dak te leiden. Of dit nog een restant van de schoolkerk was? Aardig te weten is dat er nog in de jaren '70 van deze eeuw eucharistievieringen voor bejaarden bij Boer Balink waren.

De herberg Boer Balink, oorspronkelijk niet meer dan een boerderij met overnachtingsmogelijkheid, was rond 1814 de plaats van aflossing van de Winterswijkse nachtwacht. Begin jaren '20 waren kelners met witte jassen er een grote nieuwigheid. Op hoogtijdagen liepen bij Boer Balink wel zestien man personeel rond. Er was een grote tuin bij met een vijver en muziekten. In de oorlog werd het complex door de Duitsers gevorderd. Veel Winterswijkers hebben andere herinneringen aan het café, omdat er van 1951 tot 1981 ook de rij-examens werden gehouden.

Boer Balink was ook het onderkomen van de sociëteit De Vrijheid (opgericht in 1865). De leden kwamen er kaarten, biljarten en later ook kegelen. In 1901 werd hotel Boer Balink overgenomen door Rensing. In 1920 door Konings. In 1981 werd het pand aan de tegenwoordige Gasthuisstraat herbouwd tot dokterspraktijk met apotheek, nog steeds onder de naam huisartsenpraktijk Boer Balink. Soms wekt dit verwarring en wordt dokter De Boer 'De Boer Balink' genoemd...

Er wonen Balink-takken in Heerenvaan, Alkmaar, Castricum en Rotterdam. In Amerika woonde de in 1976 overleden journalist en tennis- en honkbalpromotor Albert Balink, een vollevaand van Ben Balink, die vanuit Den Bosch emigreerde. In de oorlog was hij actief in het verzet. Terug in Amerika deed hij veel voor Nederland en held zijn een actie voor de slachtoffers van de watersnoodramp van 1953, die liefst zeseenhalf miljoen gulden opricht, in ontvangst genomen door Prins Bernhard.